

[Alfred Hansen]

studenterløn, må det også betyde, at de, der får denne uddannelse, skal gå ned i løn, når de har fået uddannelsen. Det er ikke vores opfattelse, at det skal være sådan. Vi ønsker ikke at socialisere hverken samfundet, uddannelserne eller det enkelte menneske. Men vi ønsker og erkender, at de unge er i en krise med hensyn til uddannelsesmuligheder. De bærer også tabet med hensyn til, hvordan mulighederne er for at få en beskæftigelse efter endt uddannelse.

Vi vil her tage klart afstand fra den tanke, fru Inger Stilling Pedersen omtalte, og som går ud på, at lånene skulle være indeksregulerede, for på denne måde vil de blive langt dyrere for de uddannelsessøgende end de nuværende statsgaranterede banklån. Med den inflation, vi har, og som intet i regeringens politik peger på vil ændre sig fremover – tværtimod – må vi tage afstand fra indeksregulerede lån, fordi de vil bevirke, at de unge bliver endnu ringere stillet. Når så mange forlader uddannelsen i dag, kan det skyldes, at de ikke kan få penge til at leve for, men det kan også betyde, at de ikke kan se nogen mulighed for at få en vellønnet beskæftigelse efter endt uddannelse og derfor ingen mulighed har for at betale deres lån tilbage, så det er altså et dobbeltproblem, de unge uddannelsessøgende er inde i. For det første at finansiere og få den uddannelse, de gerne vil have, dernæst at få et job bagefter.

Jeg vil gerne lige ganske kort kommentere hr. Jimmy Stahrs udtalelse gående ud på, at det foreliggende lovforslag jo ikke ville give de uddannelsessøgende bedre lånebetingelser, for de skulle ikke have flere penge, og renten skulle først betales efter endt uddannelse osv. Dertil vil jeg sige, at det måske kunne betyde, at de turde låne lidt flere penge, hvis de vidste, de ikke skulle betale renter af de penge, de har lånt. Det mener vi i retsforbundet at de ikke skal. Vi mener, at de skal være rente- og afdragsfri i uddannelsestiden, og vi sætter også et spørgsmålstegn ved, om det er rigtigt at fjerne ungdomsydelsen. Det er et helt andet område, der kan klares over sociallovgivningen, og vi mener i hvert fald, at ungdomsydelsen bør forhøjes. Vi kan ikke støtte forslaget, som det foreligger her. Vi vil om meget kort tid fremsætte et, synes vi, mere realistisk forslag, realistisk på den måde, at det vil have mulighed for at blive vedta-

get, og som indeholder åbenbare forbedringer for de uddannelsessøgende.

Formanden:

Taletiden er indtil 5 minutter.

Litha Christiansen (VS):

Det forslag fra DKP, som er til behandling i dag, vil være med til at sætte en tiltrængt debat i gang om de studerendes elendige leveforhold og problemer med tilbagebetaling af de tårnhøje lån efter studietidens afslutning. Regeringen har så at sige intet gjort i denne sag. Undervisningsministeren har lagt sagen over i det centrale uddannelsesråd, der skal komme med et udspil i foråret. Det betyder, at en reform på dette område efter alt at dømme ikke vil kunne træde i kraft før skoleåret 1979-80, og det på trods af at det er åbenlyst for enhver, hvilke problemer de studerende står over for. I en arbejdsløshedssituation som den, vi befinder os i i dag, har man fra såkaldt ansvarlig side valgt at køre videre med en lovgivning på SU-området, der forudsætter, at støtten kan suppleres med en arbejdsindtægt. Samtidig er uddannelsesstøtten blevet mindre og mindre værd.

Ud over de studerendes forringede levevilkår bliver problemerne med tilbagebetaling af studiegælden stadig større. Ifølge en artikel i dagbladet Politiken i går regner man nu med, at ca. 2.000 i år vil søge om udsættelse med tilbagebetaling af studiegælden. Det hænger dels sammen med, at startlønnen for en akademiker ligger på ca. samme niveau som for en faglært arbejder, dels den stadig stigende arbejdsløshed blandt akademikere. Inden for det sidste halve år er akademikerarbejdsløsheden steget fra 10 pct. til 13 pct., altså en stigning på 30 pct. Det siger sig selv, at det er fuldstændig umuligt at tilbagebetale f. eks. 2.000 kr. om måneden, hvis ens indtægt som lærer ligger på et niveau som en faglært arbejders, og det er bestemt ikke en usædvanlig situation, for slet ikke at tale om de EFG-elever, der, efter at basisårslønnen er blevet fjernet, nu er nødt til at optage studielån og efter basisåret måske står uden praktikplads med en gæld på måske 10.000 kr.

Den nuværende låneordning fungerer mere som en bankstøtteordning end som en uddannelsesordning. Den 1. april i år skyldte